

Nr 35

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en den 22 mars 1956 avslutad överenskommelse mellan Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område, m. m.

Genom en den 27 april 1956 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 180, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av texten på svenska och tyska språken till en den 22 mars 1956 avslutad överenskommelse mellan Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område jämte viss till överenskommelsen hörande skriftväxling dels äskat riksdagens godkännande av överenskommelsen *dels* ock jämlikt § 87 regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om återställande i vissa fall av rätt till patent eller varumärke m. m. i förhållande till Förbundsrepubliken Tyskland.

I fråga om ordalydelsen av överenskommelsen och därtill hörande skriftväxling får utskottet hänvisa till propositionen.

Det vid propositionen fogade förslaget är av följande lydelse:

F ö r s l a g

till

L a g

**om återställande i vissa fall av rätt till patent eller varumärke m. m.
i förhållande till Förbundsrepubliken Tyskland**

Härigenom förordnas som följer.

Återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt m. m.

1 §.

Har ansökning om patent, som före den 1 januari 1947 gjorts av tysk medborgare, förklarats förfallen eller avslagits genom beslut som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej iakttagit vad i 8 § förordningen angående patent föreskrives i fråga om talan mot patentmyndighetens beslut; eller

har antingen ansökningen avförts enligt 5 § andra stycket eller 6 § andra stycket förordningen angående patent och i lagrummet stadgad tid för återupplivning gått till ända eller ock ansökningen avförts jämlikt 7 § fjärde stycket samma förordning;

då äge sökanden eller hans rättsinnehavare, såframt den frist som skolat iakttagas utgått efter den 31 december 1944 men före den 1 januari 1952, få ansökningen återupptagen genom att ansöka därom samt tillika fullgöra vad för ärendets fullföljande erfordrats och, där ansökningen icke tidigare kungjorts enligt 7 § förordningen angående patent, lämna medgivande att ansökningshandlingarna hos patentmyndigheten hållas tillgängliga för en var jämlikt 20 § andra stycket samma förordning.

2 §.

Har patent, som beviljats på grund av ansökning gjord före den 1 januari 1947 och som innehades av tysk medborgare, efter den 31 december 1944 men före den 1 januari 1952 förfallit på grund av uraktlåtenhet att erlægga årsavgift, som omförmåles i 11 § förordningen angående patent, äge den förutvarande patenthavaren eller hans rättsinnehavare få patentet återupprättat genom att ansöka därom och tillika inkomma med förut ej guldna avgifter som jämlikt sagda paragraf tidigare skolat erläggas. Vad sålunda stadgas äge tillämpning endast om den ursprungliga giltighetstiden för patentet icke gått till ända, när ansökan om återupprättande gjordes.

Återupprättas patent, skall jämväl av tysk medborgare innehaft tilläggs-patent till detsamma återupprättas, om den förutvarande innehavaren av tilläggs-patentet eller hans rättsinnehavare ansöker härom.

3 §.

Har skydd för varumärke, som registrerats före den 1 januari 1947 och som innehades av tysk medborgare, efter den 31 december 1944 men före den 1 januari 1952 upphört på grund av uraktlåtenhet att under nämnda tid förnya registreringen enligt 9 § lagen om skydd för varumärken och har märkesrätten ej överförts på annan med stöd av lagen om kontroll å viss utländsk egendom m. m., äge den förutvarande varumärkeshavaren eller hans rättsinnehavare få registreringen återupprättad genom att ansöka om dess förnyelse och tillika fullgöra vad härför tidigare skolat iakttagas.

Har skydd för varumärke, som registrerats före den 1 januari 1947 och som innehades av tysk medborgare, efter den 13 juli 1945 men före ikraftträdandet av denna lag upphört och är märket nu registrerat för någon, till vilken märkesrätten överförts med stöd av lagen om kontroll å viss utländsk egendom m. m., skall vad i första stycket sägs äga motsvarande tillämpning, såframt innehavaren av den nu gällande registreringen det medger och tillika hemställer, att hans märke avföres ur varumärkesregistret.

Där någon, som enligt första stycket äger få registrering av varumärke återupprättad, före ikraftträdandet av denna lag sökt eller erhållit ny registrering av varumärket, skall på innehavarens ansökan den nya registre-

ringen erhålla samma giltighet som om den äldre registreringen återupprättats. Härom skall i tillämpliga delar gälla vad om återupprättande av registrering är stadgat.

Ansökan, som avses i denna paragraf, skall åtföljas av bevis, att varumärket är registrerat för sökanden i Förbundsrepubliken Tyskland.

4 §.

Ansökan enligt 1—3 §§ skall hava inkommit till patent- eller registreringsmyndigheten inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

Avgifter, som skola erläggas i samband med återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt, utgå utan förhöjning, som är stadgad i 7 § tredje stycket och 11 § fjärde stycket förordningen angående patent eller 9 § tredje stycket lagen om skydd för varumärken.

Finner myndigheten vid prövning av ansökan något vara underlåtet av vad i denna lag föreskrives, skall sökanden underrättas härom och föreläggas att inom tre månader fullgöra det som brister.

5 §.

Patent- eller registreringsmyndigheten skall i vederbörligt register göra anteckning om återupprättande av skydds rätt samt införa kungörelse därom i allmänna tidningarna och, i fråga om varumärke, i den i 6 § lagen om skydd för varumärken avsedda registreringstidningen. Sådan kungörelse i allmänna tidningarna skall jämväl införas vid återupptagande av patentansökning, om tidigare jämlikt 7 § sista stycket förordningen angående patent kungjorts, att ansökningen blivit slutligt behandlad utan att leda till patent.

Har genom beslut som vunnit laga kraft förklarats, att återupptagande av patentansökning eller återupprättande av skydds rätt ej kan ske, skola enligt 1—3 §§ erlagda avgifter återbetalas.

Rättsverkan av återupprättande m. m.

6 §.

Återupprättas patent eller skydd för varumärke, skall i fråga om skyddstiden och skyldigheten att utöver vad i 2 och 3 §§ avses erlägga avgifter så anses, som hade skydds rätten varit gällande utan avbrott, därvid i fråga om varumärke förnyelse av registreringen skall anses hava skett vid utgången av föregående registreringsperiod. Återupptagen patentansökning skall anses gjord å den ursprungliga ansökningstiden.

Patentår, för vilket avgift icke enligt 2 § behöver erläggas, när åtgärd för återupprättande vidtages, och som börjat före patentets återupprättande eller inom tre månader därefter, skall, såvitt angår erläggande av därå belöpande avgift, anses börja först vid utgången av sistnämnda tid.

7 §.

Vad som är stadgat om patent- eller varumärkesintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det skyddet upphört eller patentansökning förklarats förfallen, avslagits eller avförts men innan skyddet återupprättats eller ansökningen återupptagits.

8 §.

Patent, som återupprättats eller meddelats på grund av återupptagen patentansökning, vare ej gällande mot någon som, efter det patentet förfallit eller ansökningen upphört att äga giltighet men före den 6 februari 1956, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

Patent, som meddelats på grund av återupptagen patentansökning, vare ej heller gällande mot någon som under ovan angivna tid här i riket sökt patent å samma uppfinning, såframt han självständigt är upphovsman till densamma eller är sådan upphovsmans rättsinnehavare.

9 §.

Vid bedömande av talan, som anhängiggöres enligt 15 § förordningen angående patent och avser patent vilket återupprättats enligt denna lag, skall tiden från den 1 januari 1945 till den 6 februari 1956 icke medräknas i den tid av tre år som i nämnda paragraf sägs.

10 §.

Rätt till varumärke, vars registrering återupprättats enligt 3 §, vare ej gällande mot någon som före den 6 februari 1956 erhållit registrering här i riket av varumärke, vilket helt överensstämmer eller lätt kan förväxlas därmed, såframt han vid ansökningen om registrering varken ägt eller bort äga kännedom om det märke, som återupprättats, och varumärket tillika blivit för hans räkning här inarbetat såsom i handeln gällande varukännetecken. Där på grund av vad nu sagts förväxlingsbara varumärken må användas av flera för varor av samma eller liknande slag, må det ske endast tillsammans med tydligt synlig uppgift om varornas ursprung vid äventyr, om det underlåtes, av påföljd som stadgas i 12 och 13 §§ lagen om skydd för varumärken.

Har i annat fall än i första stycket sägs någon före den 6 februari 1956 erhållit registrering här i riket av varumärke, som helt överensstämmer eller lätt kan förväxlas med märke, vars registrering återupprättats, äge han begagna varumärket under tolv månader från det han av den återupprättade registreringen innehavare anmodats att upphöra därmed. Anmodan som nu sagts skall hava avgivits inom tolv månader från det den återupprättade registreringen innehavare erhöi kännedom om det överensstämmande eller förväxlingsbara varumärkets registrering eller begagnande, dock senast den 31 december 1961; vare eljest utan verkan.

11 §.

Har registrering återupprättats enligt 3 § och avser den varumärke, som i väsentliga delar överensstämmer med varumärke, vilket tidigare tillkommit den återupprättade registrerings innehavare men med stöd av lagen om kontroll å viss utländsk egendom m. m. överförts på annan, skall registreringen av det sålunda förvärvade varumärket i förhållande till den återupprättade registreringen anses medföra bättre rätt till märket.

Kunna varumärken, utan att förete sådan överensstämmelse som i första stycket sägs, ändock lätt förväxlas, vare rätten till det märke, vars registrering återupprättats, likväl icke gällande mot innehavaren av det andra varumärket. Där förväxlingsbara varumärken på grund av vad nu sagts må användas av flera för varor av samma eller liknande slag, må det varumärke, vars registrering återupprättats, användas endast tillsammans med tydligt synlig uppgift om varornas ursprung vid äventyr, om det underlåtes, av påföljd som stadgas i 12 och 13 §§ lagen om skydd för varumärken.

Slutbestämmelser

12 §.

Förmån enligt 1—3 §§ tillkommer tyska medborgare ävensom, i den omfattning Konungen bestämmer, personer av tysk härkomst, som icke äro tyska medborgare.

Vad i denna lag sägs om tysk medborgare skall även gälla tysk juridisk person.

13 §.

Konungen äger uppställa sådana begränsningar och villkor för åtnjutande av förmån enligt denna lag, som finnas påkallade, samt i övrigt meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av lagen.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I samband med det andra världskriget har uppstått svårigheter att förvärva och vidmakthålla industriella skydds rättigheter. I förhållandet till Tyskland har hithörande frågor komplicerats av de ingripanden som efter kriget skett mot tysk egendom här i riket. Efter förhandlingar mellan Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland har den 22 mars 1956 avslutats en överenskommelse mellan de båda länderna rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område. I propositionen äskas riksdagens godkännande av överenskommelsen.

För genomförande här i landet av överenskommelsen kräves ny lagstiftning. Förslag härtill framlägges i propositionen.

Tidigare bestämmelser om återställande av rättigheter m. m. på det industriella rättsskyddets område

Med industriellt rättsskydd avses i huvudsak skyddet av uppfinningar (patent), varumärken samt industriella mönster och modeller. Då lagstiftningen angående mönster och modeller endast medgiver ett relativt kortvarigt skydd, har vid de nu förda förhandlingarna frågan om återställande av mönster- och modellskydd icke haft någon aktualitet. Med hänsyn härtill beröres i det följande endast spörsmål om patent- och varumärkesskydd.

Under och efter det andra världskriget har svårigheter uppkommit för sökande och innehavare av rättigheter på det industriella rättsskyddets område att iakttaga stadgade frister och övriga formaliteter. För att möjliggöra lättnader i de svårigheter, som efter krigets utbrott uppkom i fråga om förvärvande eller vidmakthållande av patentskydd, tillkom *lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.* För lagens tillämpning förutsattes särskilt förordnande av Kungl. Maj:t, därvid för förordnande gentemot främmande stat fordrades att ömsesidighet förelåg eller att likvärdiga förmåner bereddades svenska medborgare i samma stat. Lagens giltighetstid utgick den 30 juni 1947.

Ett stort antal förordnanden om tillämpning av vissa bestämmelser i 1940 års lag utfärdades, bl. a. i förhållande till Tyska riket jämte Böhmen-Mähren (kungörelse 1941: 897). I denna kungörelse — liksom i allmänhet i de med stöd av lagen utfärdade kungörelserna — var förmånerna på olika sätt begränsade. Flertalet med stöd av 1940 års lag utfärdade kungörelser upphörde att gälla den 30 juni 1947, men den i förhållande till Tyskland utfärdade gällde blott till och med den 30 juni 1945. För åtnjutande av förmån enligt nämnda kungörelse har därför fordrats, att ansökan därom inkommit senast sistnämnda dag.

1940 års nu angivna lag ersattes av *lagen den 20 juni 1947 (nr 261) om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster eller varumärke m. m.* som alltjämt är gällande. 1947 års lag tillkom väsentligen för att Sverige skulle kunna biträda en i Neuchâtel den 8 februari 1947 träffad internationell överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka rättigheter berörts av det andra världskriget (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1947: 25). Överenskommelsen avser ej blott patent- utan även mönster- skydds- och varumärkesrätten. Vidare stadgar överenskommelsen en fristförlängning, som är betydligt mer vittgående än vad som förut medgivits i Sverige. 1947 års lag innehåller bestämmelser i samtliga nu berörda ämnen. För lagens tillämpning i förhållande till medborgare i främmande stat fordras särskilt förordnande av Kungl. Maj:t. Sådant förordnande har meddelats i förhållande till dels det trettiotal länder, som biträtt Neuchâtelöverenskommelsen och dels ett par utanför överenskommelsen stående länder, nämligen Amerikas Förenta Stater och Canada.

Genom 1947 års lag och de nu nämnda tillämpningskungörelserna torde i stort sett ha meddelats de bestämmelser, som på grund av det andra världskriget och dess efterverkningar kan anses erforderliga gentemot alla till den internationella Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (den s. k. Parisunionen) anslutna länder, med vilka Sverige har förbindelser av någon betydelse på det industriella rättsskyddets område. Det nu sagda gäller dock ej Japan eller Tyskland, vilka länder på grund av läget vid tiden för Neuchâtelöverenskommelsen icke bereddes möjlighet att ansluta sig till denna.

Japanska rättigheter och ansökningar på det industriella rättsskyddets område har varit underkastade vissa inskränkningar enligt *lagen den 29 juni 1945 (nr 522) om kontroll å viss utländsk egendom m. m.* — jag återkommer i det följande till denna lagstiftning — samt den med stöd av denna lag utfärdade *kungörelsen den 17 augusti 1945 (nr 607) om skingringsförbud å japansk egendom m. m.* Enligt förklaring av flykttkapitalbyrån har emellertid något ingripande jämlikt 1945 års kontrollagstiftning mot japanskägda industriella skyddsätter i Sverige faktiskt ej förekommit.

För att åstadkomma en reglering angående skyddet av rättigheter på hit hörande område träffades den 31 mars 1954 en överenskommelse mellan Sverige och Japan (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1954: 18); och i anslutning till denna tillkom *lagen den 18 juni 1954 (nr 488) om återställande av rätt till patent, mönster eller varumärke m. m. i förhållande till Japan*, vilken enligt en särskild kungörelse (nr 531) trädde i kraft den 16 juli 1954. Den svensk-japanska överenskommelsen företer i sina huvuddrag en ganska nära överensstämmelse med Neuchâtelöverenskommelsen, om än tidsfristerna är andra och även i övrigt vissa avvikelser föreligger. Överenskommelsen upptar regler om samma slag av förmåner som Neuchâtelöverenskommelsen, nämligen förlängning av prioritetstid, återupptagande av ansökning, återupprättande av skydds rätt och lättnad i utövningstvånget. 1954 års lag överensstämmer också huvudsakligen med förutnämnda 1947 års lag, men i motsats till den sistnämnda, som har mer generell fullmaktskaraktär, är den förstnämnda lagen begränsad till vad som erfordras på grund av överenskommelsen; den gäller alltså blott i förhållande till Japan.

Nuvarande läge i förhållande till Västtyskland på det industriella rättsskyddets område

Tyskland, som sedan länge tillhört Parisunionen, var under förkrigstiden och än mer under det andra världskriget det främmande land med vilket Sverige hade de livligaste förbindelserna på det industriella rättsskyddets område. Sålunda var de från Tyskland härrörande patent- och varumärkesansökningarna regelmässigt avsevärt fler än från något annat land. Härutinnan inträdde en radikal förändring vid tiden för det tyska sammanbrottet 1945.

För att först beröra läget i Tyskland upphörde vid tiden för sammanbrottet det tyska patentverket i Berlin på det hela taget att fungera. Under flera år härefter saknades i stort sett varje möjlighet att i Tyskland ingiva patent- och varumärkesansökningar eller vidtaga åtgärder för att skydda redan förvärvade rättigheter. Från och med 1948 har emellertid det industriella rättsskyddet så småningom åter börjat byggas upp.

I Västtyskland inrättades genom lag den 5 juli 1948 provisoriska anmälningsmyndigheter i Darmstadt och Berlin. Dessa kunde dock blott mottaga och diarieföra inkommande ansökningar men icke underkasta dem någon saklig behandling eller bevilja patent eller registrering. Ett nytt västtyskt patentverk, med sedvanliga befogenheter i nämnda avseende, har emellertid den 1 oktober 1949 inrättats och fått sitt säte i München; det nya verket har en underavdelning i Västberlin. De tidigare provisoriska anmälningsmyndigheterna har i samband härmed nedlagts och dit inkomna ansökningar överförts till det nya patentverket. Detta patentverk skall även kunna fullfölja behandlingen av ansökningar som den 8 maj 1945 var anhängiga vid det gamla tyska patentverket i Berlin, såvida sökanden framställt yrkande härom hos det nya patentverket senast den 30 september 1950. Inom samma tid har rättsinnehavaren kunnat begära, att patent eller varumärkesregistrering, som beviljats i det gamla Tyskland och var i kraft den 8 maj 1945, får fortsatt giltighet i Västtyskland och antecknas hos det nya patentverket.

De nu angivna reglerna, som främst bygger på bestämmelser i västtyska lagar av 1949 (s. k. Überleitungsgesetze) gäller i stort sett även för utlänningar, om de tillhör land som medger tyskar skydd på det industriella rättsskyddets område. Detta krav har ansetts uppfyllt gentemot Sverige, och svenskar har därför kunnat inge ansökningar till de provisoriska anmälningsmyndigheterna och det nya patentverket, därvid i senare fallet framställning kunnat göras om vidmakthållande av äldre ansökningar och skyddsätter.

Den hittills angivna västtyska lagstiftningen innehåller emellertid icke någon reglering av frågan om förlängning av prioritetstid eller om återställande av ansökningar och rättigheter som gått förlorade före den 8 maj 1945. I bland annat dessa avseenden har vittgående förmåner stipulerats genom en lag den 20 oktober 1949, men denna lag, som utfärdats av den allierade höga kommissionen i Västtyskland, har endast gjorts tillämplig gentemot länder som befunnit sig i krig med Tyskland.

I Sverige genomfördes kort efter det andra världskrigets slut en särskild lagstiftning i syfte att vinna tillsyn över viss utländsk egendom här i landet samt skapa möjlighet att förvalta och eventuellt sälja densamma. Denna lagstiftning, som tillkom i anslutning till förhandlingar mellan vårt land och de allierade nationerna, omfattar bland annat den nämnda lagen om kontroll å viss utländsk egendom m. m. och tar i första hand sikte på tysk egendom. Genom en mellan Sverige å ena samt Amerikas förenta stater, Frankrike samt Storbritannien och Nordirland å andra sidan i Washington

1946 träffad överenskommelse rörande de tyska tillgångarna i Sverige (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1946:16) åtog sig vårt land att likvidera dessa tillgångar genom att överföra dem på icke-tyska händer. Likvidationen skedde på grundval av nämnda lagstiftning.

Med stöd av kontrollagen meddelades genom kungörelse den 29 juni 1945 (nr 526) skingringsförbud å tysk egendom här i riket. I fråga om patent- och varumärkesrätter innebar skingringsförbudet först och främst förbud för vederbörande innehavare att överlåta dylika rättigheter eller att upplåta licens till dem. Enligt kungörelsen äger flyktkapitalbyrån att medgiva undantag från skingringsförbudet, och byrån har i anslutning härtill utfärdat särskilda kungörelser om undantag från detta. Enligt flyktkapitalbyråns kungörelse den 5 maj 1947 (nr 170) har sålunda alla patent- och varumärkesansökningar, som gjorts efter den 31 december 1946, ansetts fritagna från skingringsförbudet.

De skingringsförbud underkastade tyskägda rättigheterna och ansökningarna uppgick från början till ett högst betydande antal — åtskilliga tusen patent och patentansökningar, flera tusen registrerade varumärken samt några hundratal varumärkesansökningar. Numera har dock patenten och patentansökningarna till största delen upphört att gälla eller övergått på andra händer, medan å andra sidan ett tämligen stort antal tyskägda varumärkesregistreringar alltjämt består.

Tyskägda patent och patentansökningar har till avsevärt antal belagts med kvarstad. Flertalet sådana patent och patentansökningar tillhörde tyska storföretag med dotterbolag här i landet och utbjöds till salu och såldes i samband med försäljningen av respektive bolag. För att möjliggöra försäljning även av patent, som avförts på grund av innehavarens underlåtenhet att erlägga årsavgift, utfärdades den 30 januari 1948 särskild kungörelse (nr 37) om tillämpning i förhållande till Tyskland av förutnämnda lag den 20 juni 1947. Genom kungörelsen sattes dock i detta fall endast lagens bestämmelser om återupprättande av patent i kraft, och återupprättandet skedde i praktiken endast i sådana fall då flyktkapitalbyrån tog initiativ därtill eller tillstyrkte framställningen. Åtgärd för återupprättande skulle vidtagas senast den 30 juni 1948. Återupprättande i enlighet med lagens bestämmelser har skett endast i ett fåtal fall.

Vid försäljning av patent och patentansökningar — samt även av registrerade varumärken — har köparen som regel avkrävt en försäkran, att han ej ämnade försälja av honom förvärvad egendom till någon som representerade tyska intressen. Försäljningen av tyskägda patent och patentansökningar kan sägas vara i stort sett slutförd omkring 1950.

Endast en mindre del av de skingringsförbudet underkastade patenten och patentansökningarna har dock på nu angivet sätt blivit sålda. De återstående har i allmänhet upphört att gälla, patenten på grund av innehavarens underlåtenhet att erlägga årsavgift och patentansökningarna emedan sökanden underlåtit att inom utsatt tid besvara patentverkets förelägganden e. d. i ärendena. I viss utsträckning kvarstår emellertid alltjämt patent i

tyska händer, ehuru de är underkastade skingringsförbud. Något större antal torde dock icke röra sig om. Däremot torde praktiskt taget icke längre finnas under behandling någon före 1947 gjord och alltjämt i tyskt innehav varande patentansökning.

Även tyskägda registrerade varumärken har i viss omfattning belagts med kvarstad och överförts i icke-tyska händer. Som regel har dylik överföring skett endast i speciella fall då särskilda omständigheter förelegat, i första hand i samband med försäljning av svenska dotterföretag. Försäljningsåtgärderna gentemot tyskägda varumärkesregistreringar har endast berört en ringa del av hela antalet sådana registreringar. De återstående har till betydande del avförts på grund av innehavarens underlåtenhet att inom stadgad tid söka förnyelse av registreringarna. Varumärkesansökningar underkastade skingringsförbud har numera slutbehandlats, i allmänhet utan att leda till registrering.

Ett antal patent- och varumärkesrätter under skingringsförbud är alltså alltjämt kvar i tyska händer. Så länge skingringsförbud består, kan de tyska innehavarna, såsom framgår av det sagda, icke utan flykttkapitalbyråns medgivande disponera över rättigheterna genom överlåtelse eller licensupplåtelse eller på därmed jämförligt sätt. I vissa fall har dock byrån efter framställning från vederbörande rättsinnehavare beviljat undantag från skingringsförbudet.

Sedan under senare hälften av 1949 den nämnda västtyska lagstiftningen på det industriella rättsskyddets område kommit till stånd samt det västtyska patentverket upprättats, framfördes snart från olika håll förslag om en särskild överenskommelse på området mellan Sverige och Västtyskland. Vid de förhandlingar som i anledning härav kom till stånd befanns, att förutsättningar för en överenskommelse förelåg endast beträffande frågan om förlängning av prioritetstid. Från svensk sida uppställdes vid förhandlingarna som villkor, att överenskommelsen icke skulle gälla, där en prövning av behöriga svenska myndigheter visade att dess tillämpning skulle stå i strid med den svenska kontrollagen, på grund av denna lagstiftning vidtagna åtgärder samt Washingtonöverenskommelsen. Detta förbehåll godtogs från tysk sida. Förhandlingarna ledde till överenskommelse den 2 februari 1951 mellan Sverige och Västtyskland angående förlängning av prioritetsfrister på det industriella rättsskyddets område (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1951:7). Enligt överenskommelsen skulle prioritetstid, som jämlikt de vanliga reglerna i Pariskonventionen icke gått till ända den 1 januari 1945 eller som börjat löpa först efter denna dag och gått till ända före den 1 juli 1951, i vardera landet till förmån för dem som tillhör det andra landet förlängas till och med den 31 december 1951. Detta innebar att möjlighet till prioritet förlängning öppnades, om den prioritetgrundande ansökningen inlämnats den 1 januari 1944 eller senare, såvitt gällde patent, och den 1 juli 1944 eller senare, såvitt gällde varumärke.

Att man valt att låta det vara avgörande om den ordinarie prioritetstiden utgått den 1 januari 1945 eller ej sammanhänger med att först vid nyåret

1945 svarigheterna att söka patent vid det då ännu existerande patentverket i Berlin blev särskilt utpräglade. Det förutnämnda svenska förbehållet, som kom till uttryck i en i samband med överenskommelsens undertecknande verkställd skriftväxling, förklarades vara avsett att tillämpas blott på sådana fall då en tysk ansökning blivit ingiven i Sverige före den 1 januari 1947. Det tillades att i sådana fall icke kunde medgivas förlängning av prioritetstiden vid förnyad ansökning i Sverige, oavsett när sådan ansökning inkommit eller kunde inkomma.

För genomförande här i landet av den överenskomna förlängningen av prioritetstid tillkom *lagen den 18 maj 1951 (nr 241) om förlängning i vissa fall av prioritetstid enligt patent-, mönsterskydds- och varumärkeslagstiftningen*. Då det ansågs tänkbart att vårt land under det närmaste året kunde komma att träffa överenskommelse om förlängd prioritetstid med något eller några andra länder, utformades lagen på sådant sätt att den kunde bli tillämplig även i dylika fall. Tillämpningskungörelse utfärdades den 20 juli 1951 (nr 596). Möjligheten att erhålla prioritetsförlängning i enlighet med kungörelsens bestämmelser har i fråga om patentansökningar kommit till användning i ganska stor omfattning.

Den nu träffade överenskommelsen

Såsom förut nämnts har redan tidigt från olika håll framförts förslag om en särskild överenskommelse mellan Sverige och Västtyskland på det industriella rättsskyddets område. Flera länder vilka vidtagit åtgärder gentemot tyskägda patent och varumärken har numera träffat överenskommelse med Västtyskland om en slutlig reglering av därmed sammanhängande frågor.

Patent- och registreringsverket upptog frågan i en den 18 november 1949 dagtecknad, till handelsdepartementet överlämnad promemoria, i vilken föreslogs att man i första hand borde söka uppnå sådana förmåner för Sverige som de allierade länderna erhållit enligt den i det föregående omnämnda tyska lagen den 20 oktober 1949. Sveriges industriförbund hemställde i skrivelse den 17 februari 1950, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om upptagande av förhandlingar för ernående av en överenskommelse med Västtyskland, främst om förlängning av prioritetstid. Redan hösten 1949 hade från västtyskt håll gjorts en underhandsförfrågan om upptagande av förberedande och informella förhandlingar. Dylika förhandlingar ägde även rum i Stockholm i juni 1950 och det befanns härvid, såsom redan omnämnts, att förutsättningar för en överenskommelse förelåg endast beträffande frågan om förlängning av prioritetstid. I början av 1953 ägde förhandlingar rum i Stockholm angående de tyska tillgångarna i Sverige och därvid behandlades även frågor rörande tyskägda rättigheter på det industriella rättsskyddets område i Sverige. Något slutligt resultat uppnåddes icke vid förhandlingarna men det beslöts att vissa utredningsarbeten skulle utföras och underhandsförhandlingar föras i fortsättningen. Frågan om de

tyska tillgångarna i Sverige, häri inbegripet de tyskägda rättigheterna på det industriella rättsskyddets område, återupptogs genom överläggningar i Bonn och Stockholm under februari och mars 1956.

Vid förhandlingarna utarbetades och nåddes enighet om textförslag till dels en överenskommelse rörande tyska tillgångar i Sverige jämte tillhörande signaturprotokoll, dels en överenskommelse rörande den tyska Lastenausgleich, dels ock en överenskommelse rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område jämte tillhörande skriftväxling angående licens-, författar- och filmrättigheter. De tre överenskommelserna undertecknades i Bonn den 22 mars 1956. Överenskommelserna skall ratificeras och det förutsattes, att ratifikationsinstrumenten till de tre avtalen skall utväxlas samtidigt.

Överenskommelsen rörande den tyska Lastenausgleich saknar i förevarande sammanhang intresse och skall här icke vidare behandlas.

Överenskommelsen rörande tyska tillgångar i Sverige innehåller däremot flera bestämmelser som är av grundläggande betydelse för frågan om återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område. En kortfattad redogörelse skall därför lämnas rörande dessa bestämmelser.

I artikel 1 av överenskommelsen stadgas i första stycket, att tyska tillgångar i Sverige icke längre skall i likvidationssyfte kvarstadbeläggas eller avyttras. Andra stycket i artikeln innehåller den viktiga bestämmelsen, att den för genomförandet av de svenska likvidationsåtgärderna utfärdade kungörelsen om skingringsförbud å tysk egendom upphäves, varigenom tyska tillgångar, inbegripet rättigheter på det industriella rättsskyddets område, vilka icke försålts, friställes. Undantag härifrån i visst fall möjliggöres på grund av bestämmelse i det till överenskommelsen hörande signaturprotokollet. Innehavare av dylika rättigheter kommer alltså att kunna fritt disponera över dessa genom överlåtelse eller licensupplåtelse eller på därmed jämförligt sätt. Artikel 2 innehåller den föreskriften att, därest tyska tillgångar avyttrats på villkor att tillgångarna icke får överlätas på tyskt rättssubjekt, detta villkor sättes ur kraft. Såsom framgår av den tidigare redogörelsen har vid avyttring av patent, patentansökning och registrerat varumärke regelmässigt dylikt villkor uppställts.

Första stycket uti artikel 3 innehåller grundläggande bestämmelser för de industriella skyddsätterna och lyder sålunda:

Rättigheter på det industriella rättsskyddets område i Sverige, som före den 1 januari 1947 förvärvats eller varom ansökan gjorts av tyska fysiska och juridiska personer, och som efter den 1 januari 1945 förfallit eller eljest upphört att äga giltighet på grund av underlåtenhet att fullgöra författningssenliga åtgärder, skola i största möjliga utsträckning återställas till de tyska rättsinnehavarna. Närmare bestämmelser härom fastställas i en särskild överenskommelse mellan de fördragsslutande staterna.

Den nu återgivna bestämmelsen avser rättigheter som icke varit föremål för försäljning enligt det svenska likvidationsförfarandet. Dylika rättigheter skall i största möjliga utsträckning återställas till de tyska rättsinnehavar-

na. Närmare bestämmelser härom återfinnes i överenskommelsen rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område. För de fall där avyttring skett såsom led i vidtagna likvidationsåtgärder gäller bestämmelserna i andra stycket av artikel 3. Detta lyder sålunda:

I den mån tyska rättigheter på det industriella rättsskyddets område på grund av svenska likvidationsåtgärder övergått på andra innehavare eller inskränkts till förmån för andra, överlåtes åt parterna att träffa uppgörelse. Kommer en uppgörelse mellan parterna icke till stånd, kan på önskan av en av parterna envar av de fördragsslutande staterna hos den andra fördragsslutande staten hemställa om sammanträde med en blandad regeringskommission, som då skall utses. Regeringskommissionen skall ha till uppgift att vara parterna behjälplig att åstadkomma en uppgörelse i godo.

Avsikten med slutregleringen av frågan om den tyska egendomen i Sverige har icke varit att försäld egendom skulle återföras till den ursprunglige tyske ägaren. Tvärtom har man utgått från att vad som är försäld på grund av svenska likvidationsåtgärder skall förbli i den nye ägarens hand. Önskar emellertid den nye och den gamle ägaren träffa överenskommelse om återgång av viss försäld egendom, underlättas en dylik överenskommelse genom stadgandet i nyssnämnda artikel 2, varigenom den uppställda klausulen rörande förbud mot återförsäljning sättes ur kraft. Andra stycket i artikel 3 ger dessutom en specialbestämmelse om möjligheten att träffa ett återgångsavtal rörande rättigheter på det industriella rättsskyddets område. Ett dylikt avtal kan endast grunda sig på en frivillig överenskommelse mellan parterna. Bestämmelsen om en blandad regeringskommission, vilken tillkom efter förslag från tysk sida, innebär att en sådan kommission skall kunna tillsättas för att vara parterna behjälplig med att åstadkomma en uppgörelse i godo. Den får alltså icke utöva tvång eller press av något slag på parterna eller endera av dem för att åstadkomma ett avtal.

Det bör framhållas, att de nu angivna bestämmelserna i andra stycket av artikel 3 endast avser sådana fall där tyskägd rättighet avyttrats genom separat överlåtelse (s. k. *Leerübertragung*) och alltså ej då så skett i samband med överlåtelse av företaget e. d.

Överenskommelsen rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område utgör ett led i det större avtalskomplexet och är att bedöma med utgångspunkt härifrån.

Redan vid ett förberedande stadium av de under innevarande år förda förhandlingarna hade under hand överläggningar ägt rum mellan representanter för den svenska sakkunnigdelegationen och företrädare för det svenska näringslivet. Det framkom härvid att man inom näringslivet i stort sett intog en förstående hållning inför grundprinciperna i avtalsförslaget. Vissa önskemål uttalades dock angående detaljutformningen av överenskommelsen, och vid de fortsatta svensk-tyska förhandlingarna har dessa i stor utsträckning kunnat vinna beaktande.

Överenskommelsen rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område omfattar såsom redan berörts icke — ett undantagsfall finnes dock upptaget i artikel 3 (3) — sådana rättigheter vilka på

grund av svenska likvidationsåtgärder övergått i icke-tysk ägo. Dylika rättigheter kan återställas till den ursprunglige innehavaren eller dennes rättsinnehavare endast i fall där den tyske och svenske intressenten avtalar här-om. Vidare är att märka att överenskommelsen gäller endast i förhållande till Västtyskland.

Överenskommelsen innehåller bestämmelser om återupprättande av patent och varumärkesregistrering, om återupptagande av patentansökning samt om lättnad i det patenträttsliga utövningstvånget. I motsats till Neuchâtelöverenskommelsen och överenskommelsen med Japan saknar den alltså bestämmelser om förlängning av prioritetstid samt om återupptagande av ansökning om registrering av varumärke.

Aft bestämmelser om förlängning av prioritetstid icke upptagits i överenskommelsen sammanhänger därmed, att denna fråga redan är reglerad genom den tidigare omnämnda överenskommelsen den 2 februari 1951. Det har ej heller under förhandlingarna varit tal om att medgiva några ytterligare förmåner på detta område. Denna fråga får alltså anses vara slutreglerad.

Från tysk sida förelåg förslag om återupptagande av varumärkesansökningar. Förslaget mötte emellertid kritik från svensk sida, där man befarade att ett återupptagande skulle medföra särskilda svårigheter av såväl rättslig som administrativ art, och tyskarna återtog med anledning härav förslaget.

Överenskommelsen är uppdelad i tre delar. Del I behandlar tyska skydds-rättigheter i Sverige och omfattar artiklarna 1—6, del II handlar om svenska skydds-rättigheter i Tyskland och innesluter artiklarna 7—9, medan del III innehåller slutbestämmelser samt omfattar artiklarna 10—12.

Del I. *Artikel 1* innehåller under (1) förutsättningarna för återupprättande av patent och under (2) villkoren för återupptagande av patentansökning. Återupprättande av patent och återupptagande av patentansökning innebär ett återställande av skydds-rätten respektive ansökningen i dess tidigare skick. Skyddstid för återupprättat patent skall alltså räknas från den ursprungliga ansökningsdagen, och en återupptagen ansökning skall likaledes anses gjord å den ursprungliga ansökningsdagen. Bestämmelsen att patentet skall vara förvärvat och ansökningen ingiven i Sverige före den 1 januari 1947 sammanhänger med att patentansökningar som gjorts efter denna tidpunkt varit fritagna från skingringsförbudet. Under (3) ges en kompletterande bestämmelse av innehåll att med patent som avses under (1) likställes sådana tyska rättssubjekt tillhöriga patent vilka beviljats efter den 1 januari 1947 på grund av en före denna dag ingiven ansökan. De övriga båda i artikeln uppställda tidpunkterna — den 1 januari 1945 och den 1 januari 1952 — är valda i anslutning till överenskommelsen rörande prioritetförlängning.

Återupprättande av patent är möjligt endast i fall då patentet förfallit på grund av innehavarens underlåtenhet att erlægga årsavgift. Patent som avförts ur patentregistret på begäran av patentinnehavaren eller av flykt-

kapitalbyrån förordnad syssloman eller med anledning av att domstol förklarar detsamma ogiltigt kan alltså icke återupprättas.

Enligt 11 § förordningen den 16 maj 1884 ang. patent skall med visst undantag för varje patentår erläggas en årsavgift, som utgår enligt viss stigande skala. I samband med ansökan om återupprättande av patent skall erläggas samtliga de årsavgifter som förfallit till betalning den dag då ansökningen inkom till patentmyndigheten. Återupprättas patent, skall nämligen även i fråga om skyldighet att erlägga årsavgifter så anses som hade skyddsrätten varit gällande utan avbrott. Sådan förhöjd årsavgift, varom stadgas i 11 § fjärde stycket patentförordningen, åligger det dock icke sökanden att erlägga. Detta framgår av föreskriften i artikel 6 (1). En dylik föreskrift ingår däremot ej i Neuchâtelöverenskommelsen eller överenskommelsen med Japan. Förhöjning av årsavgiften utgår enligt svensk rätt alltid i fall då denna erlagts först efter utgången av den ordinarie tidsfristen, och detta gäller oberoende av om dröjsmålet med betalningen berott på försummelse eller ej. Från tysk sida hävdades under överläggningarna att underlåtenheten att erlägga årsavgift i flertalet fall hade sin grund i den svenska kontrollagstiftningen. De tyska patenthavarna kunde knappast ha något intresse av att lägga ut pengar för att vidmakthålla patent som när som helst kunde bli beslagtagna och avyttrade. Då underlåtenheten att erlägga årsavgifter följaktligen i första hand berodde på svenska åtgärder, vore det obilligt, menade man, att nu fordra att årsavgifter skulle utgå med förhöjt belopp. Det framhölls även att enligt ett den 19 juli 1952 mellan Västtyskland och Schweiz träffat avtal om återställande av industriella skyddsätter blott vanlig årsavgift skall erläggas och detta allenast för de två senaste av de mellanliggande patentåren.

Vid de berörda förhandlingarna med företrädare för näringslivet framgick, att man på detta håll icke syntes tillmäta frågan om tilläggsavgifter större betydelse. Med hänsyn härtill ansåg sig den svenska delegationen kunna godtaga det tyska förslaget att förhöjda årsavgifter icke skulle uttagas.

Återupptagande av patentansökning kan ske endast då ansökningen upphört att äga giltighet på grund av sökandens underlåtenhet att fullgöra författningsenliga åtgärder. Har patentansökning förklarats förfallen eller avslagits, skall i överensstämmelse med föreskrifterna i 8 § första stycket patentförordningen samtidigt med ansökan om återupptagande ingivas besvärsskrift och besväravgift. I de fall där patentansökning avförts enligt 5 § andra stycket eller 6 § andra stycket av förordningen åligger det sökande att vid ansökan om återupptagande foga yttrande i patentansökningsärendet samt återupplivningsavgift. Har slutligen patentansökning avförts jämlikt 7 § fjärde stycket sagda förordning, skall ansökan om återupptagande åtföljas av den i 7 § tredje stycket föreskrivna utfärdningsavgiften. Denna avgift skall — liksom fallet är med årsavgift — alltid utgå endast med grundbeloppet och icke med förhöjt belopp.

Föreskriften om att ansökan rörande återupptagande av patentansökning

skall innehålla förklaring att sökanden medger att ansökningshandlingarna i enlighet med bestämmelsen i 20 § andra stycket patentförordningen skall hos patentmyndigheten hållas tillgängliga för en var, innan patentansökningen kungjorts enligt 7 § samma förordning, återfanns icke i det ursprungliga tyska förslaget. Neuchâtelöverenskommelsen och Japanavtalet innehåller ej heller bestämmelse av liknande slag. Vid underhandsförhandlingarna med representanter för svenskt näringsliv förordades emellertid, att en förpublicering borde krävas i fråga om patentansökningar vilka begärdes återupprättade. En publicering av patentansökningshandlingarna enligt nyssberörda lagrum skulle medföra vissa fördelar för de svenska intressenterna. Dessa skulle därigenom beredas tillfälle att förhållandevis tidigt få kännedom om den uppfinning varå patent kunde komma att meddelas. Vid de fortsatta förhandlingarna med de tyska delegerade framställdes från svensk sida förslag av nu angiven innebörd, och den tyska delegationen hade icke något att invända mot detta.

Då återupprättande av patent och återupptagande av patentansökning innebär att skyddsrätten respektive ansökningen återställes i sitt äldre rättsliga läge, kan rättighet av hithörande slag, som tillkommit under tiden mellan det patentet eller patentansökningen upphört att gälla och återupprättande eller återupptagande skett, genom ifrågavarande åtgärder bli försatt i ett försämrat läge. Detsamma kan komma att gälla beträffande dem som under mellantiden utnyttjat den uppfinning varom är fråga. För sistnämnda fall beredes godtroende tredje man enligt *artikel 2* rätt att fortsätta att utnyttja uppfinningen. Denna regel överensstämmer delvis med Neuchâtel- och Japanöverenskommelserna (*artikel 6 (1)* respektive *artikel 4*). Även det tysk-schweiziska avtalet innehåller bestämmelser om en dylik rätt, men denna är i vissa avseenden mera begränsad. Att den i *artikel 2* angivna dagen, den 6 februari 1956, valts beror på att förhandlingarna i Bonn då tog sin början.

Under (3) i *artikel 2* ges en kompletterande regel om vad som i visst fall skall räknas såsom väsentlig åtgärd för utövning av uppfinning.

Artikel 3 innehåller bestämmelser om återupprättande av skydd för registrerat varumärke. Ett dylikt återupprättande innebär att skyddsrätten återställes i samma läge som det vilket gällde vid den tidpunkt då den förutvarande skyddstiden gick till ända. De under (1) angivna fristerna är desamma som återfinnes i *artikel 1*. Förutsättningen för återupprättande är att registreringen upphört att gälla, emedan förnyelse ej sökts inom tid som föreskrives i 9 § lagen den 5 juli 1884 om skydd för varumärken. Begäran om återupprättande skall ha form av ansökan om registrerings förnyelse. Vid denna skall fogas förnyelseavgift, där förnyelsen skall avse en tioårsperiod, eller förnyelseavgifter, där förnyelsen skall avse mer än en dylik period. Förnyelseavgift skall utgå allenast med det lägre belopp varom stadgas i 9 § andra stycket varumärkeslagen. Den förhöjda avgift varom stadgas i paragrafens tredje stycke behöver alltså sökanden icke erlägga (*artikel 6 (1)*). Vid förnyelseansökan skall finnas fogat bevis från patentverket i

München att varumärket är i sökandens namn intaget i det tyska varumärkesregistret. Dylikt s. k. hemlandsbevis erfordras numera som regel icke vid av tysk fysisk eller juridisk person gjord ansökan om varumärkesregistrering eller förnyelse av dylik (kungörelse 1954: 606). Det har emellertid ansetts vara av betydelse att vid återupprättande av skydd för varumärkesrätt åga tillgång till dylikt bevis.

Stadgandet i artikel 3 (2) utgör en specialbestämmelse, avsedd att komplettera föreskrifterna under (1). Delvis liknande stadgande finnes i Japanöverenskommelsen (artikel 5 tredje stycket) samt i överenskommelsen mellan Västtyskland och Schweiz. Beträffande storleken av den avgift som sökande i förevarande fall har att erlägga gäller vad redan sagts om förnyelseavgift i samband med behandlingen av stadgandet i artikel 3 (1).

I artikel 3 (2) är det fråga om en ny registrering av ett varumärke, vilken registrering trätt i stället för en ursprunglig, förfallen registrering som gällt samma märke. Denna nya registrering kan under vissa betingelser givas retroaktiv verkan från utgången av skyddstiden för den ursprungliga registreringen.

För att klargöra artikel 3 (3) är det erforderligt att redogöra för tillvägagångssättet vid likvidationen av tyskägda varumärken. Enligt 8 § varumärkeslagen må rätten till registrerat varumärke ej överlåtas annorledes än tillsammans med den rörelse för vilken det begagnas. Denna bestämmelse gjorde det omöjligt att överföra en bestående varumärkesregistrering till någon som genom flyktkapitalbyråns medverkan förvärvat rätten till märket utan samband med den rörelse vartill det hört. Vid nu åsyftade överlåtelser fick i stället en nyregistrering av det överlåtna märket företagas för förvärvarens räkning och den ursprungliga registreringen därefter avföras ur varumärkesregistret.

Enligt artikel 3 (3) kan en tidigare registrering av märke som tvångsförsålts återupprättas, därest de berörda enskilda parterna kan träffa överenskommelse om återförvärv av rättigheten. För att återupprättande skall kunna ske fordras att den nuvarande registreringshavaren lämnar medgivande och dessutom begär att hans registrering avföres ur varumärkesregistret.

Stadgandet i artikel 3 (3) är såtillvida av särskilt intresse, som det i motsats till övriga bestämmelser i överenskommelsen avser återställande av rättighet som avyttrats på grund av det svenska likvidationsförfarandet. Trots att det här sålunda är fråga om en tidigare tyskägd varumärkesrätt som upphört att gälla på grund av därom gjord framställning — i undantagsfall kan rätten dock ha förfallit på grund av utebliven förnyelse — har det av billighetshänsyn ansetts riktigt att möjliggöra ett återupprättande, därest parterna träffat överenskommelse om återgång av förvärvet. Därest icke den nu ifrågavarande bestämmelsen funnes utan allenast det allmänna stadgandet i artikel 3 (2) i huvudavtalet, skulle den återförvärvade varumärkesrätten komma att få giltighet icke från den ursprungliga registreringen utan allenast från den dag efter parternas överenskommelse, då märket kan bli nyregistrerat. Innehavaren av återförvärvad tysk varumärkesrätt skulle allt-

så komma i ett betydligt sämre rättsläge än innehavaren av en icke försäld tysk varumärkesrätt, som upphört att gälla på grund av utebliven förnyelse.

Att i bestämmelsen såsom frist uppställts den 14 juli 1945 beror därpå att det var denna dag som kontrollagen och tillämpningskungörelsen rörande Tyskland utkom. Först härefter var ett likvidationsförfarande med tyskägd egendom möjligt i Sverige.

Återupprättande av skyddet för registrerat varumärke medför, såsom framhållits, den rättsverkan att skyddsrätten återställes i samma läge som det vilket gällde vid den tidpunkt då den ursprungliga skyddstiden gick till ända. Risk kan härigenom uppkomma för att en under mellantiden vunnit registrering blir utsatt för ogiltighetstalan eller att den som börjat använda visst varumärke kan nödgas upphöra härmed. På patenträttens område finns sedan länge bestämmelser om s. k. för användarrätt (16 § patentförordningen). Likartade stadganden fanns även, såsom framgår av vad förut sagts, intagna i Neuchâtel- och Japanöverenskommelserna och återfinnes också i artikel 2 av nu ifrågasvarande överenskommelse. Däremot har några motsvarande bestämmelser angående varumärken icke funnits i någon av de tidigare överenskommelserna liksom ej heller i avtalet mellan Västtyskland och Schweiz. Vid förhandlingarna under innevarande år i Bonn och Stockholm ansågs från svensk sida önskvärt att få till stånd ett tredjemansskydd gentemot återupprättad varumärkesrätt och även vid underhandsförhandlingarna med representanter för svenskt näringsliv uttalades önskemål i denna riktning. Vid de fortsatta överläggningarna mellan de svenska och tyska delegerade tillmötesgicks de svenska kraven på ett dylikt skydd i viss omfattning. Bestämmelserna om detta tredjemansskydd finns upptagna i *artikel 4*. Under (1) stadgas sålunda att tredje man är berättigad att under viss övergångsperiod använda varumärke för vilket han erhållit registrering efter det att äldre tyskägd registrering, som avsåg samma eller förväxlingsbart märke, upphört att gälla men innan sistnämnda registrering blivit återupprättad. Övergångsperioden är bestämd till tolv månader efter mottagandet av framställning från innehavaren av den äldre rättigheten, varigenom denne bestrider märkets fortsatta användning. Framställning, varom nu är fråga, skall avgivas inom tolv månader från det innehavaren av den äldre rättigheten erhöi kännedom om tredje mans registrering eller användande av varumärket, dock senast den 31 december 1961. Därest dylik framställning icke göres eller avgives för sent, äger innehavaren av det nyregistrerade varumärket även i fortsättningen använda märket. Det bör framhållas, att tredje mans rätt att använda sitt varumärke i nu avsedda fall gäller oberoende av om god tro förelegat vid märkets registrering eller icke.

I artikel 4 (2) finnes ytterligare bestämmelser till förmån för tredje man. Här stadgas sålunda rätt för godtroende tredje man att fortsätta med användande av varumärke, för vilket han före den 6 februari 1956 förvärvat registrering, även efter utgången av den under (1) stadgade tiden från uppmaning från innehavare av äldre tyskägt återupprättat varumärke. Huvudvillkoret för ett fortsatt användande är, att det mellankommande varumär-

ket är inarbetat i Sverige såsom i handeln gällande varukännetecken. Bestämmelser angående inarbetade varukännetecken finnes redan i svensk rätt, nämligen i 4 § 6) varumärkeslagen och 9 § lagen den 29 maj 1931 med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens. Sistnämnda stadgande möjliggör för innehavaren av ett inarbetat varumärke att under vissa betingelser ingripa mot den som i utövning av näringsverksamhet använder varumärke, vilket lätt kan förväxlas med det inarbetade.

Det är klart att, därest på marknaden saluföres samma eller likartade produkter försedda med identiska eller inbördes lätt förväxlingsbara varumärken, den köpande allmänheten får svårt att avgöra i vilket fall det rör sig om en svensk eller om en tysk vara. Det stadgas därför i artikel 4 (2), att varumärkena må användas endast tillsammans med tydligt synlig uppgift om varornas ursprung.

Artikel 4 innehåller under (3) vissa särbestämmelser om tredjemansskydd. Dessa är uppställda till förmån för innehavare av försåld, ursprungligen tyskinnehavd varumärkesrätt. När det gäller personer eller företag, som i vederbörlig ordning genom svensk myndighets medverkan förvärvat rättighet av nu ifrågavarande slag, har det varit särskilt angeläget att kringgärda förvärvet med säkerhetsgarantier, så att skyddsrätten icke kan komma att äventyras genom återupprättat skydd för tidigare registrerat varumärke.

Det är icke ovanligt att ett och samma företag låter inregistrera flera märken, vilka såsom huvudbeståndsdel innehåller ett och samma motiv eller ord. Ett varumärke kan exempelvis bestå av ett ord i vanlig tryckstil, ett annat av samma ord utfört i säregen stil och ett tredje slutligen av ordet i förening med visst figurmotiv. Varianter av ett och samma huvudmärke förekommer även i form av s. k. defensivmärken. Vederbörande låter då registrera flera varumärken, som är bildade med utgångspunkt från hans huvudmärke, för att därigenom bygga ut skyddsområdet kring detta. Huvudmärket är t. ex. Rio och defensivmärken Rhio, Rios, Ria, Reo, Rito och Brio. Sådana defensivmärken är icke avsedda att användas, utan de registreras uteslutande i preventivt syfte.

Det kan tänkas, att en svensk företagare köpt rätten till allenast ett av de varumärken som ingår i ett komplex av nu angivet slag, t. ex. Riomärket. Han kan ha ansett det vara onödigt eller alltför kostsamt att köpa samtliga i serien ingående märken eller han kan ha saknat kännedom om de övriga registreringarna. Därest återstående i serien ingående registreringar i vanlig ordning förfallit på grund av utebliven förnyelse, föreligger möjlighet för återupprättande av skyddet för dessa varumärken i enlighet med artikel 3 i överenskommelsen. Därest ett dylikt återupprättande kommer till stånd beträffande vissa av dessa märken, uppkommer frågan huru det rättsliga läget mellan å ena sidan de försålda och å andra sidan de återupprättade rättigheterna skall bedömas.

Genom att överlåtelsetransaktionen i samband med likvidationen måst ske i form av en nyregistrering tillkom *åtminstone formellt sett* en ny rätt, som

i förhållande till den ursprungliga registreringen kan betraktas som en yngre rätt, trots att avsikten egentligen var att den nya registreringens företrädesrätt skulle vara densamma som den äldre, samtidigt avförda registreringens. Hithörande frågor behandlas i artikel 4 (3). Här beröres det fall att visst eller vissa till en gemensam grupp hörande varumärken avyttrats och nyregistrerats för köparens räkning under det att övriga till gruppen hörande märken nu blir återupprättade. Därest en ny registrering *även materiellt* är att anse såsom yngre rätt i förhållande till den återupprättade, skulle fall kunna uppkomma där innehavaren av den återupprättade registreringen kunde förbjuda innehavaren av det avyttrade märket att vidare använda detta. Något dylikt har från svensk sida givetvis icke kunnat godtagas. Den grundläggande bestämmelsen i artikel 4 (3) innebär, att innehavare av ett återupprättat, tidigare registrerat varumärke aldrig på grund därav kan göra någon rätt gällande gentemot innehavare av varumärkesregistrering som tillkommit på grund av det svenska likvidationsförfarandet. I övrigt har emellertid skyddet för tredje man i förevarande fall utformats olika alltefter den grad av likhet som föreligger mellan det förvärvade och det återupprättade varumärket. I artikel 4 (3) stadgas sålunda i andra punkten att, därest märkena är helt och hållet eller till sina väsentliga delar identiska, man från svensk sida förbehåller sig att anse den avyttrade rätten såsom den äldre, d. v. s. såsom bättre rätt. Detta innebär att innehavaren av den förvärvade varumärkesrätten icke behöver tolerera användandet av det återupprättade varumärket utan äger möjlighet att påtala detta såsom varumärkesintrång samt föra talan om den återupprättade registreringens upphävande. Att man i hithörande fall ej valt vägen att vägra ett återupprättande beror därpå, att i så fall varje ansökning om återupprättande av skydd för registrerat varumärke skulle nödvändiggöra en omfattande undersökning i varumärkesregistret angående förekomsten av eventuella liknande registrerade varumärken. Behandlingen av dylika ansökningar skulle härigenom bli både tidsödande och kostsam. Vilken innebörd som skall läggas i uttrycket »till sina väsentliga delar identiska» är att bedöma från fall till fall med utgångspunkt från varumärkesrättsliga grundsatser.

Är det däremot fråga om varumärken, som utan att vara helt och hållet eller till sina väsentliga delar identiska likväl är att anse såsom inbördes förväxlingsbara, t. ex. märkena Rio och Rito, är tredjemansskyddet icke lika omfattande. Detta framgår av tredje punkten i artikel 4 (3). Även i en dylik situation är den förvärvade varumärkesrätten oangripbar av innehavaren av den äldre, återupprättade varumärkesregistreringen. Å andra sidan är det icke klart att förvärvaren såsom innehavare av den formellt yngre rätten har någon befogenhet att ingripa mot det återupprättade märket. Oberoende av hur parternas företrädare rättsligt är att bedöma, stadgas i den förevarande bestämmelsen ett minimiskydd för förvärvaren av innebörd att det återupprättade varumärket, då det användes vid sidan av det sålda märket, må begagnas endast tillsammans med tydligt synlig uppgift om varornas ursprung.

Det må slutligen i förevarande sammanhang framhållas att bestämmel-

serna i artikel 4 blir av betydelse endast i sådana fall där de varumärken om vilka är fråga är avsedda för varor av samma eller liknande slag. I annat fall föreligger nämligen överhuvudtaget icke varumärkesrättsligt sett någon kollision.

Artikel 5 innehåller stadgande om lättnad i utövningstvånget för återupprättat patent (15 § patentförordningen). Tiden den 1 januari 1945—den 6 februari 1956 får ej räknas med då det gäller att fastställa, om patenthavares underlåtenhet att utöva uppfinning skall medföra att tvångslicens beviljas. Liknande, ehuru mer vittgående bestämmelser fanns upptagna i Neuchâtel- och Japanöverenskommelserna (artikel 5 respektive 6).

Innehållet i *artikel 6* har redan delvis berörts. I artikeln lämnas under (1) den grundläggande bestämmelsen, att förmånerna rörande återupptagande och återupprättande skall gälla vare sig rättsägaren gjort sig skyldig till någon försummelse eller ej. Under (2) stadgas att patentverket skall vara skyldigt att medgiva sökande en frist om högst tre månader att avhjälpa brister i ansökningshandling eller beträffande avgift.

I del II av överenskommelsen, som omfattar artiklarna 7—9, lämnas bestämmelser om svenska skydds rättigheter i Tyskland. Såsom tidigare angivits har genom särskild lagstiftning möjliggjorts för svenskar att vidmakthålla äldre rättigheter på patent- och varumärkesområdet. Den ifrågavarande lagstiftningen gäller emellertid blott de skydds rättigheter och ansökningar vilka den 8 maj 1945 var i kraft respektive anhängiga vid det gamla tyska patentverket i Berlin. Återställande av rättigheter eller ansökningar som gått förlorade före den 8 maj 1945 omfattades icke av nu omnämnda lagstiftning. Genom bestämmelserna i *artikel 7* möjliggöres ett dylikt återställande även i fall, där rättigheten eller patentansökningen upphört att äga giltighet under tiden från den 1 januari till den 1 juli 1945. Genom stadgandena i *artikel 8* förlänges fristen att utnyttja de förmåner som meddelas i den särskilda tyska lagstiftningen, att få skydds rätt antecknad och patentansökan överförd till det västtyska patentverket.

Den tyska överenskommelsen med Schweiz innehåller bestämmelser av i huvudsak samma innehåll som artiklarna 7 och 8.

På ansökningar enligt artiklarna 7 och 8 ävensom beträffande rättsverkningar, som på grund av dessa uppkomma, skall jämlikt *artikel 9* de uti artiklarna 1—6 av överenskommelsen meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning.

De nu angivna stadgandena innefattar alltså kompletterande bestämmelser rörande vad tidigare gällt angående möjligheten för svenskar att vidmakthålla skydds rättigheter och patentansökningar i Tyskland.

Del III, som omfattar artiklarna 10—12, innehåller slutbestämmelser. *Artiklarna 10* och *11* fastställer kretsen av de personer, av vilka de i överenskommelsen medgivna förmånerna kan tagas i anspråk.

Vad beträffar fysiska personer inbegripes sådana som är tyskar enligt Förbundsrepubliken Tysklands grundlag artikel 116 första stycket, och i

fråga om juridiska personer sådana som äger bestånd enligt tysk rätt. Den ifrågavarande grundlagsbestämmelsen har följande lydelse:

Deutscher im Sinne dieses Grundgesetzes ist vorbehaltlich anderweitiger gesetzlicher Regelung, wer die deutsche Staatsangehörigkeit besitzt oder als Flüchtling oder Vertriebener deutscher Volkszugehörigkeit oder als dessen Ehegatte oder Abkömmling in dem Gebiete des Deutschen Reiches nach dem Stande vom 31. Dezember 1937 Aufnahme gefunden hat.

Som tyskar räknas alltså ej blott de som äger tyskt medborgarskap i egentlig mening utan även, under viss förutsättning, flyktingar och fördrivna personer av tysk härkomst. Personer tillhörande sistnämnda kategorier kan komma i åtnjutande av vissa, tyska medborgare tillkommande allmänna rättigheter, t. ex. erhålla tyskt pass.

Det förutsättes att fysiska och juridiska personer som nu angivits äger hemvist eller har säte inom Västtyskland, däri inbegripet Västberlin, eller utom Tyskland i stat, som äger representation i Västtyskland, eller i annan stat, där Västtyskland äger representation, eller ock i stat, som efter överensstämmande förklaringar av de fördragslutande staterna skall likställas med sådan stat.

Artikel 12 slutligen innehåller bestämmelsen att överenskommelsen skall ratificeras samt att ratifikationsinstrumenten skall utväxlas i Bonn så snart som möjligt och samtidigt med ratifikationsinstrumenten till överenskommelsen rörande tyska tillgångar i Sverige och överenskommelsen rörande den tyska Lastenausgleich.

Vad så till sist angår skriftväxlingen angående licens-, författar- och filmrättigheter må framhållas att denna allenast avser att konstatera vissa faktiska förhållanden, icke att meddela några bestämmelser rörande dessa.

Departementschefen

Vid remiss till lagrådet av ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag i ämnet anförde *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, bl. a. följande:

»Såsom framgår av den tidigare redogörelsen har flera länder, vilka vidtagit åtgärder gentemot tyskägda patent- och varumärkesrätter, träffat överenskommelse med Västtyskland om en slutlig reglering av därmed sammanhängande frågor. Som exempel har nämnts överenskommelsen mellan Västtyskland och Schweiz rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område.

Av den lämnade redogörelsen framgår även att svenska innehavare av äldre rättigheter på det industriella rättsskyddets område i Västtyskland redan några år efter det andra världskrigets slut beretts möjlighet att återställa desamma. Dessa förmåner är i vissa avseenden längre gående än de som förevarande överenskommelse erbjuder, men denna innebär å andra sidan en utvidgning av tidigare medgivna förmåner för svenskar i Väst-

tyskland genom att vissa tidsfrister utsträckts. Genom överenskommelsen skapas dock i huvudsak likställighet mellan svenska och tyska intressenter i fråga om förmåner å förevarande rättsområde.

Överenskommelser av hithörande slag kan givetvis alltid ge upphov till vissa olägenheter för vårt lands näringsliv. Sålunda kan ett återställande av rättigheter inom det industriella rättsskyddets område medföra att ett fortsatt utnyttjande från svensk sida av uppfinningar och varumärken i vissa fall måste upphöra. Särskilt framträdande kan dylika olägenheter bli när lång tid förflutit från det att rättigheten upphört och till dess att den ånyo blir giltig. I förevarande fall har man emellertid sökt förhindra olägenheter av nu angivet slag genom tillskapande av ett skydd till förmån för tredje man. I samtliga avgivna yttranden tillstyrkes eller lämnas utan erinran ett godkännande från svensk sida av överenskommelsen.

Av den lämnade redogörelsen framgår att äldre tyska rättigheter och patentansökningar, för vilka ett återställande enligt överenskommelsen är möjligt, torde uppgå till ett ganska betydande antal. Sålunda kan uppskattningsvis 4 000 patent, 2 000 varumärkesregistreringar och 5 000 patentansökningar tänkas bli berörda av överenskommelsen. I vad mån patentverkets arbetsbörda till följd av överenskommelsen kommer att öka blir huvudsakligen beroende av i vilken omfattning patentansökningar begäres återupptagna. Det förefaller dock sannolikt att framställningar om återupptagande av patentansökningar kommer att göras endast i begränsad omfattning. I stort sett torde nämligen de gamla patentansökningar, varom nu är fråga, icke längre innehålla några betydelsefulla tekniskt aktuella nyheter och följaktligen icke representera några större ekonomiska värden. Ett betydande antal ansökningar har dessutom gjorts för så länge sedan att, där est de skulle återupptagas och leda till patent, blott få år skulle återstå av patenttiden. Patentverket har ej heller framställt några betänkligheter mot överenskommelsen ur nu ifrågavarande synpunkt.

Den förevarande överenskommelsen synes mig innefatta en ur svensk synpunkt godtagbar lösning av här behandlade frågor. Jag är därför beredd att förorda att den godkännes från svensk sida.

Jag vill i detta sammanhang taga upp till behandling några av de spörsmål som återfinnes i de avgivna yttrandena.

I flertalet av yttrandena beröres innehållet i artikel 3 andra stycket av överenskommelsen rörande tyska tillgångar i Sverige. Med anledning av vad som framförts finner jag det angeläget att understryka, att detta stadgande allenast avser sådana fall där patent- eller varumärkesrätten avyttrats genom separat överlåtelse och alltså icke där en dylik rätt försålts i samband med avyttringen av ett tidigare tyskägt eller tyskkontrollerat företag. Vid förhandlingarna rådde full samstämmighet om att stadgandet skall förstås på detta sätt.

Huvudförutsättningen för en återgång av försäld patent- eller varumärkesrätt är att en uppgörelse härom mellan de enskilda parterna kommer till stånd i godo. Häri ligger att något tvång eller någon press icke får ut-

övas mot någondera av parterna. Önskar endera parten överhuvudtaget ej ingå på förhandlingar, föreligger ej heller förutsättning för utseende av en blandad regeringskommission. Kommissionen har icke annan uppgift än att vara parterna behjälplig vid förhandlingar och saknar varje befogenhet att utöva påtryckning. Det av patentombudsforeningen framförda förslaget att penningmedel ställes till kommissionens förfogande kan jag icke biträda.

I ett par yttranden har framställts önskemål om ett mera vidsträckt tredjemansskydd på varumärkessidan. Det bör emellertid observeras, att sådant skydd tidigare överhuvudtaget icke förekommit i liknande överenskommelser. I vad mån i vissa fall ett längre gående skydd för någon, som innan varumärkesregistrering återupprättats inarbetat liknande varumärke, kan gälla, blir beroende av huruvida bestämmelserna om illojal användning av kännetecken i 9 § lagen mot illojal konkurrens vid sidan av överenskommelsen kan vara tillämpliga.

Några remissorgan har framställt erinran mot den i överenskommelsen stadgade befrielsen från författningsenliga förhöjda avgifter. Med hänsyn till de skäl som i denna fråga anförts från tysk sida finner jag emellertid överenskommelsen icke ge anledning till några större betänkligheter.

Med anledning av de erinringar som framförts beträffande innehållet i den till överenskommelsen hörande skriftväxlingen rörande bl. a. licenser till tyska patent må understrykas, att härmed endast avses att konstatera det faktiska förhållandet att några dylika licensrätter icke upplåtits i samband med det svenska likvidationsförfarandet.

För genomförandet här i landet av överenskommelsen rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område krävs ny lagstiftning. Erforderliga lagbestämmelser synes böra intagas i en särskild lag, vid vilkens utformning man så långt som möjligt bör taga som förebild de lagar som stiftades i samband med Neuchâtelöverenskommelsen och Japanavtalet. I motsats till den förstnämnda av dessa lagar, som hade mer generell fullmaktskaraktär, synes den nya lagen böra direkt begränsas till vad som erfordras på grund av den nu ifrågavarande överenskommelsen och alltså blott gälla i förhållande till Västtyskland.

Lagens giltighetsområde blir också begränsat jämfört med de tidigare lagarna genom att bestämmelser om förlängning av prioritetsfrist och återupptagande av varumärkesansökning icke erfordras.

I övrigt må i huvudsak följande synpunkter anföras rörande den nya lagen.

De olika tidpunkter och tidsfrister vilka måste upptagas i den nya lagen blir i anslutning till överenskommelsen självfallet andra än de som gäller enligt de tidigare lagarna.

Bestämmelserna om återupprättande av patent och skydd för registrerat varumärke är nu vidlyftigare och i vissa avseenden sinsemellan olika. Återställande av varumärkesrätt kan nu komma i fråga även i vissa andra fall

än tidigare. Det synes därför lämpligt att upptaga bestämmelserna om patent och varumärken i skilda lagrum.

När det gäller rättsverkan av återupprättad varumärkesrätt har jämlikt överenskommelsens artikel 4 rättsskydd tillskapats för tredje man, och härom fordras särskilda bestämmelser. Föreskrifterna om rättsverkan av återupptagande och återupprättande blir med hänsyn härtill relativt omfattande. Det synes därför vara mest överskådligt att behandla dem i ett särskilt avsnitt av lagen.

Ansökan om återupptagande av patentansökning skall enligt överenskommelsen innehålla uttrycklig förklaring, att sökanden enligt 20 § andra stycket patentförordningen medgiver att ansökningshandlingarna må hållas tillgängliga hos patentverket innan ansökningshandlingarna kungjorts enligt 7 § samma förordning. Stadgande härom bör givas i den nya lagen.

Bestämmelserna i artikel 3 (1) och (2) avser allenast sådana varumärkesrätter som ej varit föremål för avyttring genom det svenska likvidationsförfarandet, under det att stadgandet under (3) i samma artikel omfattar enbart fall där en dylik avyttring skett. Ett grundvillkor för återupprättande enligt (1) och (2) är dessutom att skyddet för rättigheten upphört att gälla på grund av utebliven förnyelse. Samtliga dessa olika förutsättningar bör bringas till tydligt uttryck i lagen. Härvid torde också de erinringar som gjorts i vissa remissyttranden angående tolkningen av artikel 3 kunna beaktas. I lagen bör vidare upptagas särskilda bestämmelser angående den i artikel 3 (2) behandlade frågan om rätt för innehavare av ny registrering att få dennas giltighet anknuten till en motsvarande äldre registrering.

Vissa bestämmelser rörande ansökningsförfarandet är desamma vid återupprättande och återupptagande och kan därför sammanföras till ett gemensamt stadgande.

Bestämmelsen i artikel 6 (1) att tilläggsavgift icke skall utkrävas innebär avvikelser från vad tidigare gällt och måste komma till uttryck i den nya lagen. Storleken av de avgifter vilka i varje särskilt fall skall erläggas skall bedömas enligt de grunder som gällde då de sist skolat erläggas. Detta medför att i ett och samma ärende avgifter kan komma att utgå efter olika taxegrunder.

Skyldigheten enligt artikel 6 (2) att medgiva sökande viss frist för att avhjälpa eventuella brister i ansökningshandling eller beträffande avgift bör uttryckligen fastslås i lagen. Vid tillämpning härav bör med hänsyn till överenskommelsens allmänna syftemål ansökan varom nu är fråga aldrig avslås utan att sökanden beretts tillfälle att avhjälpa eventuella brister.

Givetvis bör lagen, liksom de tidigare lagarna, innehålla stadgande att påföljd för patent- eller varumärkesintrång icke skall inträda på grund av utnyttjande vilket skett efter det patent- eller varumärkesskydd upphört att gälla men innan det återupprättats.

Bestämmelsen i artikel 2 (3) är delvis ny och kräver särskilt stadgande. I viss mån liknande stadgande finnes dock i Neuchâtelagen (10 § andra stycket) och Japanlagen (10 §).

Tredjemansskyddet gentemot återupprättad varumärkesrätt är den betydelsefullaste nyheten i överenskommelsen. Huvudregeln är, att den som erhållit registrering av varumärke efter det att äldre registrering, avseende samma eller liknande märke, upphört att gälla men innan den återupprättats under alla omständigheter är berättigad att under en övergångsperiod begagna sitt märke. Har någon förvärvat registrering i god tro och har märket blivit inarbetat här i riket såsom i handeln gällande kännetecken för hans varor, äger han att, oberoende av den återupprättade äldre registreringen, även i fortsättningen använda det inarbetade varumärket. Slutligen innefattar tredjemansskyddet särskilda bestämmelser till förmån för innehavare av ett med flytkapitalbyråns medverkan avyttrat äldre tyskägt varumärke. Såsom framgår av det redan sagda torde ingående bestämmelser härom böra upptagas i lagen.

Det torde dock icke vara erforderligt att i lagen närmare precisera räckvidden av uttrycket förväxlingsbart varumärke eller angiva innebörden av uttrycket inarbetat varukännetecken. Dessa begrepp har redan en stadgad betydelse enligt 4 § 5) och 6) varumärkeslagen samt 9 § lagen mot illojal konkurrens. En huvudförutsättning för att kollision överhuvudtaget skall kunna anses föreligga är enligt varumärkeslagen att märkena gäller varor av samma eller liknande slag.

Bestämmelserna i artikel 10, vilka är avsedda att angiva den personkrets som enligt överenskommelsen skall äga åtnjuta möjlighet till återställande av skydds rätt, fordrar särskilda föreskrifter. Det torde kunna anförtros åt Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser i detta hänseende. Kungl. Maj:t torde böra bemyndigas att även i övrigt meddela erforderliga föreskrifter för tillämpning av lagen.

I den nya lagen synes i likhet med vad fallet var i 1947 och 1954 års lagar icke erfordras några särskilda regler om fullföljd av talan mot beslut varigenom återupptagande eller återupprättande förklarats ej kunna ske. Dylik talan bör dock kunna föras enligt patentverkets instruktion, om det ej finns andra i det föreliggande fallet tillämpliga regler.

Den nya lagen bör träda i kraft samtidigt med överenskommelsen.»

Lagrådet

Vid lagrådsbehandlingen av det remitterade lagförslaget framställdes viss erinran mot detta. Denna erinran har beaktats i propositionen.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen måtte *dels* godkänna den i propositionen omnämnda överenskommelsen mellan Sverige och Förbunds-

republiken Tyskland rörande återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område *dels ock* antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om återställande i vissa fall av rätt till patent eller varumärke m. m. i förhållande till Förbundsrepubliken Tyskland.

Stockholm den 23 maj 1956

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Lindblom, fru Sjöström-Bengtsson, fru Gärde Widemar, herrar Magnusson, Lindgren och Theodor Johansson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg, fröken Öberg, herrar Gezelius, Gustafsson i Borås, Önsjö, Hedqvist och fru Johansson i Skövde.
